

UNIVERSITAT DE BARCELONA

L'escenografia simbolista d'Adrià Gual

Anna Solanilla i Roselló

ADVERTIMENT. La consulta d'aquesta tesi queda condicionada a l'acceptació de les següents condicions d'ús: La difusió d'aquesta tesi per mitjà del servei TDX (www.tdx.cat) i a través del Dipòsit Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha estat autoritzada pels titulars dels drets de propietat intel·lectual únicament per a usos privats emmarcats en activitats d'investigació i docència. No s'autoritza la seva reproducció amb finalitats de lucre ni la seva difusió i posada a disposició des d'un lloc aliè al servei TDX ni al Dipòsit Digital de la UB. No s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX o al Dipòsit Digital de la UB (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant al resum de presentació de la tesi com als seus continguts. En la utilització o cita de parts de la tesi és obligat indicar el nom de la persona autora.

ADVERTENCIA. La consulta de esta tesis queda condicionada a la aceptación de las siguientes condiciones de uso: La difusión de esta tesis por medio del servicio TDR (www.tdx.cat) y a través del Repositorio Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha sido autorizada por los titulares de los derechos de propiedad intelectual únicamente para usos privados enmarcados en actividades de investigación y docencia. No se autoriza su reproducción con finalidades de lucro ni su difusión y puesta a disposición desde un sitio ajeno al servicio TDR o al Repositorio Digital de la UB. No se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR o al Repositorio Digital de la UB (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al resumen de presentación de la tesis como a sus contenidos. En la utilización o cita de partes de la tesis es obligado indicar el nombre de la persona autora.

WARNING. On having consulted this thesis you're accepting the following use conditions: Spreading this thesis by the TDX (www.tdx.cat) service and by the UB Digital Repository (diposit.ub.edu) has been authorized by the titular of the intellectual property rights only for private uses placed in investigation and teaching activities. Reproduction with lucrative aims is not authorized nor its spreading and availability from a site foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository. Introducing its content in a window or frame foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository is not authorized (framing). Those rights affect to the presentation summary of the thesis as well as to its contents. In the using or citation of parts of the thesis it's obliged to indicate the name of the author.

APÈNDIX I: FITXES DE LES ESCENIFICACIONS SELECCIONADES DEL
BLOC 2

1. Descripció d'àmbits i entrades

A. ELEMENTS BIBLIOGRÀFICS I CRONOLÒGICS:

- TÍTOL: títol de l'obra dramàtica.
- DATA D'ESCRITURA: hagi estat publicada o no.
- DATA DE PUBLICACIÓ: data de l'obra dramàtica.
- DATA D'ESTRENA: pot situar o no la data de realització del projecte o la il·lustració escenogràfica; sovint alguns documents escenogràfics es plantegen molt abans de la posada en escena del drama.
- ESCENÒGRAF CONSTRUCTOR: escenògraf responsable de construir el decorat.
- COMPANYIA: grup teatral responsable de l'escenificació.
- LLOC DE L'ESTRENA: local de la primera representació.

Algunes vegades, un mateix títol ens proporcionarà informació escenogràfica de diferents posades en escena i, per tant, hi haurà dades que estaran duplicades entre l'estrena i/o les altres reposicions.

B. ELEMENTS LITERÀRIS:

- Actes, escenes i quadres en què es divideix el drama i que ens poden aportar referències sobre la quantitat de llocs i canvis de decorat, segons el plantejament escenogràfic.
- Sinopsi de l'argument.

C. ELEMENTS DE LA DRAMATÚRGIA:

Dades sobre els pilars que defineixen la clau de versemblança o de ficció¹ del conjunt escènic. En aquesta secció, es dóna cabuda al resum dels conceptes de temps i espai:

- TEMPS: El fet de saber en quin temps té lloc l'acció dramàtica ens aporta una informació interessant a l'hora de relacionar el tipus d'anatomia visual de l'escenografia amb el tipus de versemblança que s'hi emprarà: pla real/versemblança real o pla de ficció/versemblança teatral. Les opcions són: atemporal, passat, contemporani o quotidià.
- LLOC: El concepte espacial marc, és a dir, l'opció de disseny a imitació o evocació de la realitat (real) o de l'imaginari-visió (ideal), juntament amb el factor temporal, són els dos conceptes base que organitzen l'inici del procés de conceptualització del projecte escenogràfic i, per tant, en veure's específicament descrits a la fitxa, ens introdueixen de manera simplificada i directa en el marc general de la clau de ficció que el projecte té com a objectiu desenvolupar: espai real o espai ideal.

D. ELEMENTS DE LA PLÀSTICA I VISUAL ESCENOGRÀFICA:

A diferència de les altres arts visuals i plàstiques sense acció dramàtica, l'escenografia, com a element visual significatiu i amb funcions directament vinculades al conjunt escènic, necessita ser articulada amb els altres llenguatges per tal d'oferir una resposta congruent al públic, la qual depèn de l'harmonia de la clau de ficció escollida (versemblança). Per tant,

---

¹ PAVIS, *Diccionario de teatro*, p. 504-505.

després d'analitzar el projecte des de la perspectiva del conjunt teatral i de la clau de ficció, de la versemblança del conjunt, cal contraposar aquesta anàlisi al de l'anatomia visual del dispositiu i els personatges, analitzant la sintaxi dels documents gràfics i fotogràfics, únics testimonis actuals de la plàstica a escena de l'obra gualiana. Amb ells podrem accedir a un coneixement profund dels conceptes, objectius i processos de conceptualització i projecció escenogràfica.

L'anàlisi de l'escenografia d'Adrià Gual pot dur-se a terme partint de les teories de la percepció i l'anàlisi visual, ja que és una escenografia que, bàsicament, encara es fonamenta en el concepte del dispositiu o escenografia quadre, és a dir, està basada en una percepció escènica del llenguatge visual que segueix la lectura il·lusionista del decorat tradicional (teatre a la italiana), encara que, tal com s'ha estudiat, atribueix i assoleix un nou i fonamental objectiu: un dispositiu d'acompanyament de l'expressió emotiva de l'acció dramàtica enfront de la il·lustració que perseguia el decorat tradicional i aliè a aquella acció.

- **PROCEDIMENT DE CONCEPTUALITZACIÓ DEL DISPOSITIU:** Aquestes dades aporten a l'anàlisi de la proposta escenogràfica una lectura semiòtica del procediment emprat en dissenyar i significar el dispositiu escenogràfic i mitjançant la significació "metonímic", la significació "metafòric" o la significació "al·legòric".
- **PROCEDIMENT MARC DE PROJECCIÓ:** L'estricta simplificació o la síntesi són els dos procediments de projecció del dispositiu escenogràfic segons Adrià Gual.
- **NIVELL D'ANATOMIA VISUAL I PLÀSTICA DEL PROJECTE:** Aquesta secció és un resum de l'anàlisi de l'anatomia visual del projecte escenogràfic modèlic. Es tracta d'una classificació de la naturalesa

de l'anatomia visual segons els estàndards aplicats a les arts visuals: anatomia de nivell representatiu, simbòlic o abstracte. En aquest apartat de la fitxa, i a diferència de la resta de seccions, la valoració es fa d'una manera aproximada triant dos requadres dins d'una escala de nou.

- **TÈCNIQUES DE REALITZACIÓ:** Aquest darrer apartat permet revisar globalment els procediments tècnics més utilitzats per Adrià Gual i els seus col·laboradors a l'hora de dur a terme els projectes escenogràfics, segons utilitzin tècniques escenogràfiques de caràcter bidimensional, tridimensional o mixta.

2. Projectes model

ELEMENTS BIBLIOGRÀFICS I DE L'ESTRENA	TÍTOL: <i>Blancaflor</i> , d'Adrià Gual DATA D'ESCRITURA: acabada el març de 1897 DATA DE PUBLICACIÓ: 1904 DATA D'ESTRENA: 30.01.1899 ESCENÒGRAF CONSTRUCTOR: Oleguer Junyent COMPANYIA: Teatre Íntim LLOC DE L'ESTRENA: Teatre Líric DIRECCIÓ MUSICAL: Enric Morera				
	NRE. D'ACTES: 1	NRE. D'ESCENES:	NRE. DE QUADRES: 2		
ELEMENTS LITERARIS I DRAMATÚRGICS	<p>SINOPSI ARGUMENTAL: S'inicia l'escenificació amb un grup de pagesos que travessen l'escenari i canten la cançó popular de Blancaflor mentre una parella parlen i es dirigeixen mútuament retrets i paraules esquerpes. El grup camina i s'allunya. En aquest moment, a partir d'un canvi de decorat, l'escena es "traspassa del món real a la realitat dels personatges de llegenda".² Amb aquest canvi de pla de ficció del real al llegendari, comença una segona escena entorn del personatge mític de Blancaflor, símbol de l'esposa fidel.</p> <p>L'escena presenta Blancaflor brodant sota "l'arbre de la menta", esperant el retorn del seu marit del qual plora la llarga absència al mateix temps que explica la puresa i infinitud del seu amor per ell. Per suportar-ne l'absència, Blancaflor demana el "consol de l'arbre",³ símbol de la creació i la vida.</p> <p>Arriben naus i galeres, i amb elles el Bon Mariner, l'espòs, que ocultant la seva personalitat vol provar l'amor de la seva esposa. Blancaflor supera la prova i llavors el Bon Mariner li descobreix la seva identitat i el moment s'acaba amb l'abraçada apassionada dels esposos.</p> <p>En el darrer quadre, el paisatge es muda de nou al pla real. Sota la llum de la lluna, els pagesos retornen tot cantant.</p>				
	TEMPS	ATEMPORAL ☒	PASSAT ☐	CONTEMPORÀNIA ☐	(QUOTIDIA) ☐
	LLOC	IDEAL ☒		REAL ☒	
	CLAU FICCIONAL	VERSEMBLANÇA EFECTE TEATRAL ☒		VERSEMBLANÇA EFECTE REAL ☒	
ELEMENTS DE LA PLÀSTICA I VISUAL ESCENOGRÀFICA	PROCEDIMENT DE CONCEPTUALITZACIÓ DEL DISPOSITIU	AL·LEGÒRIC ☒	METAFÒRIC ☐	METONÍMIC ☐	
	PROCEDIMENT MARC DE PROJECCIÓ	SIMPLIFICACIÓ ☐		SÍNTESI ☒	
	NIVELL D'ANATOMIA VISUAL I PLÀSTICA DEL PROJECTE	REPRESENTATIVA ☐		- SIMBÒLICA - ☐	
	TÈCNiques DE REALITZACIÓ ESCENOGRÀFICA	BIDIMENSIONAL-PICTÒRICA ☐	MIXTA ☒	TRIDIMENSIONAL ESPACIAL ☐	

² BATLLE, *Adrià Gual*, p. 363.

³ *Ibidem*, p. 262.

ELEMENTS BIBLIOGRÀFICS I DE L'ESTRENA	TÍTOL: <i>Interior</i> , de Maurice Maeterlinck				
	DATA D'ESCRITURA: PUBLICACIÓ: 30.01.1899		DATA DE DATA D'ESTRENA:		
ELEMENTS LITERARIS I DRAMATÚRGICS	NRE. D'ACTES: 1		NRE. D'ESCENES:		
	NRE. DE QUADRES:				
	SINOPSI ARGUMENTAL: "Una noia ha sortit de casa seva; no hi és esperada fins l'endemà, y la família passa tranquilament la vetlla sota'l llum. La noya és morta: cap al tart un forster l'ha trobada ofegada; y, mentres uns pagesos fan un layart de fullatge per portarla, el forster u un vell venen a enunciar la desgracia als pobres pares. Desde'l jardí, per tres finestres obertes, el vell y sen company veuen la família reunida sota'l llum: el pare, segut al racó del foch, la mare recolzada a la taula, dugues noyes brodant y un nen adormiscat en els braços de sa mare. Davant d'interior tranquil y ditxós, els dos himes s'aturen y no saben decidirse a entrar y donar la mala nova. Quan la neta del vell va a dir que'l, layart, ja es en marxa, encara ells son en el jardí, encara la familia no sap res. En aquell moment, les dugues germanes de la morta s'acosten a les finestres i apoiant les mans en els vidres, miren cap a fora y mentrestant los del jardí veuen avansar per la plana la gent que portan i acompanyen la morta". ⁴				
	TEMPS	ATEMPORAL ☐	PASSAT ☐	CONTEMPORÀNIA ☒	(QUOTIDIA) ☐
	LLOC	IDEAL ☐		REAL ☒	
CLAU FICCIONAL	VERSEMBLANÇA EFECTE TEATRAL ☐		VERSEMBLANÇA EFECTE REAL ☒		
ELEMENTS DE LA PLÀSTICA I VISUAL ESCENOGRÀFICA	PROCEDIMENT DE CONCEPTUALITZACIÓ DEL DISPOSITIU	AL·LEGÒRIC ☒	METAFÒRIC ☒	METONÍMIC ☐	
	PROCEDIMENT MARC DE PROJECCIÓ	SIMPLIFICACIÓ ☐		SÍNTESI ☒	
	NIVELL D'ANATOMIA VISUAL I PLÀSTICA DEL PROJECTE	REPRESENTATIVA - SIMBÒLICA - ABSTRACTA ☐ ☐ ☐ ☒ ☒ ☐ ☐ ☐			
	TÈCNiques DE REALITZACIÓ ESCENOGRÀFICA	BIDIMENSIONAL-PICTORICA ☐	MIXTA ☒	TRIDIMENSIONAL ESPACIAL ☐	

⁴ "Interior, de M. Maeterlinck", *La veu de Catalunya*, Any I, núm. 30, edició vespre, (30.01.1899): p. 1.

ELEMENTS BIBLIOGRÀFICS I DE L'ESTRENA	TÍTOL: <i>Silenci</i> , d'Adrià Gual DATA D'ESCRITURA: 1º versió: 27.10.1897, definitiva final de gener 1898 DATA DE PUBLICACIÓ: 1898 DATA D'ESTRENA: 15.1.1898 ESCENÒGRAF CONSTRUCTOR: COMPANYIA: Teatre Íntim LLOC DE L'ESTRENA: Teatre Líric					
	NRE. D'ACTES:		NRE. D'ESCENES:		NRE. DE QUADRES:	
ELEMENTS LITERARIS I DRAMATÚRGICS	SINOPSI ARGUMENTAL: Maria, malalta, ha mort i essent infeliç d'haver estimant una altre home. Aquest era Mossèn Oriol, el qual va renunciar a la dona estimada a causa de les obligacions del sacerdoti. Ramon, el marit, és després de la mort de la malalta quan descobreix que la difunta estimava un altre. La resta del drama és "el que es calla": Eliseta, cosina de la morta, sembla enamorada de Ramon; tanmateix, després de l'enterrament, no podrà quedar-se a la casa sense despertar les murmuracions del veïnat.					
	TEMPS	ATEMPORAL ☐	PASSAT ☐	CONTEMPORANIA ☐	(QUOTIDIA) ☒	
	LLOC	IDEAL ☐		REAL ☒		
	CLAU FICCIONAL	VERSEMBLANÇA EFECTE TEATRAL ☐		VERSEMBLANÇA EFECTE REAL ☒		
ELEMENTS DE LA PLÀSTICA I VISUAL ESCENOGRÀFICA	PROCEDIMENT DE CONCEPTUALITZACIÓ DEL DISPOSITIU	AL·LEGÒRIC ☐	METAFÒRIC ☒	METONÍMIC ☐		
	PROCEDIMENT MARC DE PROJECCIÓ	SIMPLIFICACIÓ ☒		SÍNTESI ☐		
	NIVELL D'ANATOMIA VISUAL I PLÀSTICA DEL PROJECTE	REPRESENTATIVA - SIMBÒLICA - ABSTRACTA ☐ ☐ ☒ ☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐				
	TECNiques DE REALITZACIÓ ESCENOGRÀFICA	BIDIMENSIONAL-PICTÒRICA ☐	MIXTA ☒	TRIDIMENSIONAL ESPACIAL ☐		

ELEMENTS BIBLIOGRÀFICS I DE	TÍTOL: <i>L'alegria que passa</i> , de Santiago Rusiñol				
	DATA D'ESCRITURA:		DATA DE PUBLICACIÓ:		
DATA D'ESTRENA: 16.01.1899		ESCENÒGRAF CONSTRUCTOR: Fèlix Urgellés, segons esbós d'Adrià Gual inspirat en una pintura de Santiago Rusiñol			
COMPANYIA: Teatre Íntim		LLOC DE L'ESTRENA: Teatre Líric			
ELEMENTS LITERARIS I DRAMATÚRGICS	NRE. D'ACTES:	NRE. D'ESCENES:	NRE. DE QUADRES:		
	SINOPSI ARGUMENTAL: L'obra tracta sota una significació simbòlica de la marginalitat de l'artista en el si de la moderna societat burgesa. Durant el primer acte, amb l'arribada del circ, "símbol de la poesia que passa", ⁵ l'ambient del poble es trastoca, els seus habitants més sensibles es veuen alterats per noves emocions i sentiments. Joanet, el personatge més afectat per l'arribada dels comedians, "es planteja la possibilitat d'escapar de l'ensopiment d'una existència monòtona i grisa a la qual, tanmateix, retrà fatalment condemnat després de la partença dels comedians, però l'ideal resulta sempre inabastable". ⁶				
	TEMPS	ATEMPORAL ☐	PASSAT ☐	CONTEMPORANIA ☒	(QUOTIDIA) ☐
	LLOC	IDEAL ☐		REAL ☒	
	CLAU FICCIONAL	VERSEMBLANÇA EFECTE TEATRAL ☐		VERSEMBLANÇA EFECTE REAL ☒	
ELEMENTS DE LA PLÀSTICA I VISUAL ESCENOGRÀFICA	PROCEDIMENT DE CONCEPTUALITZACIÓ DEL DISPOSITIU	AL·LEGÒRIC ☐	METAFÒRIC ☒	METONÍMIC ☐	
	PROCEDIMENT MARC DE PROJECCIÓ	SIMPLIFICACIÓ ☒		SÍNTESE ☐	
	NIVELL D'ANATOMIA VISUAL I PLÀSTICA DEL PROJECTE	REPRESENTATIVA - SIMBÒLICA - ABSTRACTA			
	TECNiques DE REALITZACIÓ ESCENOGRÀFICA	BIDIMENSIONAL-PICTÒRICA ☐	MIXTA ☒	TRIDIMENSIONAL ESPACIAL ☐	

⁵ CASACUBERTA, *Santiago Rusiñol i el teatre per dins*, p. 50.

⁶ *Ibidem*, p. 52.

ELEMENTS BIBLIOGRÀFICS I DE L'ESTRENA	TÍTOL: <i>Ifigènia a Tàurida</i> , de Goethe, segons traducció al català de Joan Maragall DATA D'ESCRITURA: (traducció) 1898 DATA DE PUBLICACIÓ: 1898 DATA D'ESTRENA: 10.10.1898 ESCENÒGRAF CONSTRUCTOR: Miquel Utrillo COMPANYIA: Teatre Íntim LLOC DE L'ESTRENA: Jardins del laberint a la casa del Marquès d'Alfarràs a Horta (Barcelona)				
	NRE. D'ACTES: 1	NRE. D'ESCENES:	NRE. DE QUADRES:		
ELEMENTS LITERARIS I DRAMATÚRGICS	SINOPSI ARGUMENTAL: L'obra d' <i>Ifigènia a Tàurida</i> , de Goethe, traduïda per Joan Maragall, recupera el personatge d' <i>Ifigènia</i> , filla d' <i>Agamenon</i> i <i>Climnestra</i> , en una edat més madura i com un ser humà i femení conscient de les seves limitacions i ideals. L'heroïna de Goethe és una dona que no renuncia a lluitar per les seves fites més íntimes i enfrontar-se amb armes pròpies, és a dir, amb la paraula i la persuasió, per assolir allò que desitja profundament. En el primer acte, <i>Ifigènia</i> explica els seus sentiments d'enyorança vers la seva Grècia i, al mateix temps, els seus dubtes sobre abandonar la cort del rei <i>Thoas</i> . En l'exili ell la va acollir i la va protegir com una filla. En aquest primer acte, <i>Ifigènia</i> verbalitza la seva condició d'inútil en tant que dona enfront l'home, guerrer i amo del seu propi destí. En la tercera escena de l'acte, <i>Thoas</i> demana a <i>Ifigènia</i> establir una altra relació entre ells dos, li pregunta si vol esdevenir la seva dona ja que vol tornar a tenir descendència. <i>Ifigènia</i> refusa la proposta dient que és impròpia d'aquest honor i exposa al rei el seu desig de retornar a la seva llar a <i>Miscenes</i> . En l'acte segon, <i>Orestes</i> (germà d' <i>Ifigènia</i>) i <i>Pilades</i> , el seu amic d'armes, arriben a les costes del reialme de <i>Thoas</i> . Quan <i>Pilades</i> es troba a <i>Ifigènia</i> , sense saber qui és li explica els fets escrividors que han passat a <i>Miscenes</i> després de l'escena del seu sacrifici: <i>Climnestra</i> , la seva mare, presa per l'odi i el dolor de perdre una filla, ha matat <i>Agamenon</i> amb l'ajuda del seu amant. Posteriorment, també <i>Orestes</i> és víctima de l'odi i mata la seva mare com a venjança de l'assassinat del seu pare. En l'acte tercer, <i>Ifigènia</i> es descobreix al seu germà <i>Orestes</i> i aquest es reconeix avergonyit de les seves accions, vol morir amagat de tothom. El destí ha permès retrobar-se als germans i trencar la malaurança en què havia esdevingut sobre la seva saga. El retrobament els encoratja a tornar plegats a <i>Miscenes</i> i afrontar les accions del passat. <i>Ifigènia</i> , però, se sent moralment obligada a demanar permís a <i>Thoas</i> per marxar, encara que <i>Pilades</i> i <i>Orestes</i> insisteixen a anar-se'n furtivament. En la darrera escena <i>Ifigènia</i> explica a <i>Thoas</i> la seva voluntat definitiva de tornar a Grècia i la necessitat de tenir el seu consentiment per fer-ho. Finalment, <i>Thoas</i> accedeix i <i>Ifigènia</i> li dóna el seu etern agraïment i reconeixement com a filla. ⁷				
	TEMPS	ATEMPORAL ☒	PASSAT ☐	CONTEMPORANIA ☐	(QUOTIDIA) ☐
	LLOC	IDEAL ☒		REAL ☐	

⁷ Vegeu: BOMPIANI, Valentino (editor). Diccionario Literario de obras y personajes de todos los tiempos y todos los países, vol. VI, p. 115-121.

	CLAU FICCIONAL	VERSEMBLANÇA EFECTE TEATRAL ☒	VERSEMBLANÇA EFECTE REAL ☐		
ELEMENTS DE LA PLÀSTICA I VISUAL ESCENOGRÀFICA	PROCEDIMENT DE CONCEPTUALITZACIÓ DEL DISPOSITIU	AL·LEGÒRIC ☐	METAFÒRIC ☒	METONÍMIC ☐	
	PROCEDIMENT MARC DE PROJECCIÓ	SIMPLIFICACIÓ ☐		SÍNTESI ☒	
	NIVELL D'ANATOMIA VISUAL I PLÀSTICA DEL PROJECTE	REPRESENTATIVA - SIMBÒLICA - ABSTRACTA ☐ ☐ ☐ ☐ ☒ ☐ ☐ ☐ ☐			
	TECNiques DE REALITZACIÓ ESCENOGRÀFICA	BIDIMENSIONAL-PICTÒRICA ☐	MIXTA ☐	TRIDIMENSIONAL ESPACIAL ☒	

2. Projectes en línia de l'escenografia del simbolisme latent

ELEMENTS BIBLIOGRÀFICS I DE L'ESTRENA	TÍTOL: <i>La culpable</i> , d'Adrià Gual DATA D'ESCRITURA: 1899 DATA DE PUBLICACIÓ: DATA D'ESTRENA: 18.12.1899 ESCENÒGRAF CONSTRUCTOR: Salvador Alarma COMPANYIA: Teatre Íntim LLOC DE L'ESTRENA: Teatre Líric		
ELEMENTS LITERARIS I DRAMATÚRGICS	NRE. D'ACTES: 3	NRE. D'ESCENES:	NRE. DE QUADRES:
<p>SINOPSI ARGUMENTAL: “Després de l'escena de conjunt, el primer acte continua amb la conversa entre dos personatges secundaris, una conversa que puja a primer pla i ens posa en antecedents: l'un és Salvador, que deixa la colònia; l'altre, el seu oncle, que ha vingut a cercar-lo. Amb el pretext d'aquest oncle foraster, que casualment reconeix l'avi Fèlix de quan aquest vivia a ciutat, s'explica al públic la veritable naturalesa del vell i la història de la seva família [...]. Posteriorment, una conversa entre dones introdueix el tema de la maledicència: el què diran. Les dones, totes menys la Madrona, malparlen de Lia. A l'altre costat, l'avi Fèlix, que xerra amb Pep, despòtrica igualment de la seva néta: diu que no està per ell, que no el cuida. Pep la defensa sense gaire convicció. Per últim, també s'informa de l'enamorament de Rafel i de com l'avi, mantenint-lo en la ignorància, intriga perquè el nuviatge vagi endavant.</p> <p>Al segon acte, després de l'obligada escena de masses, apareix Lia que, tan bon punt l'escenari es buida, enceta un diàleg amb Rafel. Ell s'hi vol declarar, ella sembla disposada a rebutjar-lo. Tanmateix, hi ha gent que passa amunt i avall i, finalment, la conversa és interrompuda. Es donen cita per a més endavant. Rafel se'n va i Lia parla amb Madrona. L'escena següent és un bon exemple de diàlegs creuats: Lia xerra amb Madrona i Madrona parla amb Lia; això no obstant, Madrona també diu algunes coses a Rossendo, que està parlant amb Ciriaco [...]. L'actitud de Lia és absolutament pessimista, sap que ha de viure avorrida de tothom i insinua la possibilitat del suïcidi. Així mateix, confessa que estima Rafel però que no vol enganyar-lo, ni tampoc vol la seva compassió, ni el seu sacrifici. Per això ha decidit rebutjar-lo. Madrona intenta dissuadir-la: és millor que no faci res del que es proposa. [...] La malaltia de Rafel s'ha d'entendre en clau simbòlica: és «un mal estrany», «un mal que no es veu i que ni els metges entenen», un mal que fa que tingui «l'esperit decaigut». La culpa ha estat de la gran ciutat; per això ha vingut a la muntanya, per guarir-se. Amb tot, a la colònia no ha trobat la natura pura, l'ha trobada contaminada.[...]. Sembla, fins i tot, que en Rafel desperti un cert instint de lluita social que, al capdavall, només es concreta en termes diguem-ne estètics: una revolta contra «el poderós» que profana «lo hermós» i «mor ple d'angúnia amb la paraula barato als llavis.» Per acabar-ho d'adobar, el context en què es troben, segons Rafel, ha embrutit els homes: «aquí impera la voluntat del desig, s'enganya, es traïx, es burla, es difama...». Creu que Lia està per sobre d'aquestes coses i li reclama que s'elevi per damunt la difamació. Només ella, només la seva visió li ha tornat les «ganes de viure». Lia confessa el seu pecat i, fins i tot aleshores, Rafel està disposat a perdonar. Lia no accepta el perdó, és Déu qui l'ha de perdonar: «la fam d'amor s'ha rigut» d'ella.[...] Lia, obcecada per no fer patir la persona que estima i veient que aquesta passa per tot, acaba mentint: li diu que l'avorreix. Ell, desesperat, marxa deixant entendre –tot i que, evidentment, ella no se n'adona– que se suïcidarà. [...] En darrer terme, s'intueix que Lia està embarassada... El desenllaç de l'acte és previsible: Madrona renya la noia; ella, al mateix temps que reconeix el seu embaràs, pren consciència de les veritables intencions de Rafel i vol anar-lo a buscar, en aquell precís moment, però, se sent un tret: és massa tard. La gent de la colònia, transformant el seu embrutiment en ràbia, vol lapidar «la culpable».</p>			

<p>En iniciar-se l'acte tercer, assistim a la reclusió de Lia en una antiga fusteria. [...]. Pep, que és qui li ha dut les coses a la fusteria, es disculpa per la seva actitud hostil el dia del suïcidi: ell, malgrat tot, la comprèn. Així mateix, arriba Madrona, que es plany de la situació, consola Lia i se'n va. Finalment, compareix l'avi Fèlix, que també ha estat expulsat de la colònia. Avi i néta mantenen una llarga –llarguíssima– discussió: Lia –que avui se sent «sàvia i hermosa»– rebutja Fèlix, li retreu el seu passat, li demana una vegada més que li expliqui els seus orígens i, en darrer terme, el responsabilitza de tot el que ella és i també de la mort de Rafel. Colpit per les acusacions de la néta i el remordiment, després d'un estrany deliri en què reproduïx de forma inconnexa l'escena del passat en què va intentar forçar la mare de Lia, el vell expira. Amb el cadàver del seu avi als peus, Lia té una mena de revelació celestial –se li apareix el nen Jesús– i assumeix amb alegria la lluita per la vida i pel futur”.⁸</p>					
TEMPS	ATEMPORAL ☐	PASSAT ☐	CONTEMPORANIA ☐	(QUOTIDIA) ☒	
LLOC	IDEAL ☐		REAL ☒		
CLAU FICCIONAL	VERSEMBLANÇA EFECTE TEATRAL ☐		VERSEMBLANÇA EFECTE REAL ☒		
ELEMENTS DE LA PLÀSTICA I VISUAL ESCENOGRÀFICA	PROCEDIMENT DE CONCEPTUALITZACIÓ DEL DISPOSITIU	AL·LEGÒRIC ☐	METAFÒRIC ☒	METONÍMIC ☐	
	PROCEDIMENT DE MARC DE PROJECCIÓ	SIMPLIFICACIÓ ☒		SÍNTESI ☐	
	NIVELL D'ANATOMIA VISUAL I PLÀSTICA DEL PROJECTE	REPRESENTATIVA	- SIMBÒLICA -	ABSTRACTA	
		☐	☐	☒	☒
TECNiques DE REALITZACIÓ ESCENOGRÀFICA	BIDIMENSIONAL-PICTÒRICA ☐	MIXTA ☒	TRIDIMENSIONAL ESPACIAL ☐		

⁸ BATLLE, *Adrià Gual*, p. 386-389.

ELEMENTS BIBLIOGRÀFICS DE L'ESTRENA	TÍTOL: <i>Camí d'orient</i> , d'Adrià Gual DATA D'ESCRITURA: 1901-1902 DATA DE PUBLICACIÓ: inèdit		
ELEMENTS LITERARIS I DRAMATÚRGICS	NRE. D'ACTES: 5	NRE. D'ESCENES:	NRE. DE QUADRES:
<p>SINOPSI ARGUMENTAL: El primer acte transcorre al pati de la casa del doctor Gustau de Muntanal, metge de la Vila d'Auba. Els pacients, escampats ça i lla, esperen el seu torn de visita. Arriba un grup de vilatans que vol parlar amb el doctor: estan preocupats per la notícia que la pesta s'ha estès per la veïna vila de Castell Fosserses.[...] El doctor arriba i tranquil·litza els parroquians i els diu que tinguin fe, [...] que quan això passi caldrà estimar-se el doble i lluitar. Els vilatans marxen conformats.[...] Uns captaires parlen sobre Elisabet, la filla del doctor que arriba.[...] La conversa s'estronca momentàniament.</p> <p>El segon acte transcorre a l'interior de la casa de Gustau de Montanal. Elisabet es mostra esmerçada i enutjada, car sospita que li han amagat –i li amaguen encara– alguna cosa. Per exemple, ningú no parla de la seva difunta mare, ni tan sols els vells masovers. Elisabet pregunta al seu pare si, en cas de necessitat, aniria a lluitar contra la pesta. Ell respon afirmativament: des que la té al costat (cal aclarir que Elisabet ha viscut allunyada durant molts anys; primer en un internat de monges i després amb la seva àvia a Barcelona), creu en una segona joventut i ha sentit com se li refermava la vocació. Elisabet respon fredament a aquesta mostra d'afecte i comunica al doctor la resolució que acaba de prendre. Se sent trista, desenganyada de la felicitat en el món i de la viabilitat de qualsevol acció positiva. A casa tot li sembla llunyà i estrany, com si hi habitessin fantasmes, hi ha un misteri al seu passat que no entén, no hi ha cap ideal noble i positiu que la faci quedar a Vila d'Auba, de fet, espera la mort com un alliberament. Per tot plegat ha decidit entrar al convent, fer-se monja. Pressionat per l'actitud de la seva filla, Gustau de Montanal decideix desvelar el secrets de l'existència d'Elisabet i allunyar les foscores que fonamenten la seva actitud de renúncia. Ella s'hi resisteix. Ell insisteix, però. Confessa que la seva dona –la mare d'Elisabet– havia estat una dona infidel i que només per aquest motiu, de petita, l'havien allunyada de casa. Ella, compungida, li demana perdó: ara entén allò de la segona joventut i s'adona també que té una missió a complir al costat del seu pare. Ho vol saber tot... Sobtadament són interromputs: un darrer pacient. La conversa s'estronca... Es corre la cortina.</p> <p>Al tercer acte, al pati de la casa, continua la conversa interrompuda a l'acte anterior. Se serveixen els antecedents: la mare d'Elisabet, trobant esquifida la vida a Vila d'Auba, enganyava el seu marit amb un amic de la família. El doctor, informat per un pacient agraït (Hilari), els va sorprendre al bosc d'en Faig. Després d'això, Elisabet havia estat portada a un convent i la mare havia abandonat la casa... Un cop assumida la revelació, Elisabet manifesta el desig de fer costat al seu pare en la seva missió, una missió que Gustau de Montanal explica tot remuntant-se a la seva joventut, quan va decidir de fer-se metge i d'anar a muntanya a exercir el seu ofici... Mentre es va fent fosc, arriba a la casa una nova comitiva. Són gent de Castell Fosserses que vénen a sol·licitar l'ajut del doctor contra la pesta. Elisabet pren la decisió pel seu pare: agafa el maletí, baixa les escales i diu que se'n van tots dos. Ell, de primer, no vol. Ella insisteix decidida: ha arribat l'hora d'iniciar el camí plegats... Camí d'Orient...</p>			

<p>L'acte quart transcorre a la placa de Castell Fosseres. Escenes de pesta i de mort. Presenciem una certa confrontació d'actituds: hi ha els que es resignen davant la mort i s'abandonen, els que hi lluiten en contra i els que la neguen tot lliurant-se a la gresca i a la borratxera («com una banda de fantasmes que volen entrar a la mort pel camí de brases ardents.») Enmig d'ells, Gustau i Elisabet, «resplendents d'heroisme», són la torça motora de l'esperança, l'energia que no cessa... Fent costat al doctor, Elisabet ha aconseguit que el somni del seu pare, que era somni d'home, hagi esdevingut somni de gegant. Inesperadament, arriba al poble Robert Mariel, l'antic amant de la dona del doctor: vol fer-se perdonar per ell i per la seva filla. Gustau vol impedir que vegi la noia, però no ho aconsegueix. Elisabet reconeix el personatge; com si hagués estat tocada d'un llamp, cau presa per la malaltia...</p> <p>L'acte cinquè transcorre a l'ermita de Selgàs. Hi han dut Elisabet, que delira. Gustau, alterat, fa que surti tothom amb un encàrrec o altre i es queda sol amb sa filla. Fins i tot se'n va Robert Mariel, encara que fa el ronso. Elisabet desvarieja; en el seu deliri, explica com s'eleva i com arriba fins a un Paiu enlairat de pedres blanques... Ella és la que ha descobert el Palau a tots els «altres», una munió de gent que la segueix tot cantant «l'himne gran de l'espai dels espais». L'última paraula és clara: «Victòria!». Elisabet mor... Arriba Robert. Gustau no vol que s'acosti al cadàver i Robert, desesperat, confessa que ell és el veritable pare de la morta. Després d'uns breus instants de lluita interna, Gustau perdona el seu rival. Robert li ha obert els ulls i ha fet que s'adonés que el seu amor per Elisabet anava molt més enllà de la sang. Robert, que accepta el perdó, creu que ara ja pot morir en pau; Gustau, en canvi, llança un crit exultant de vida: la força i la puresa del seu amor li han proporcionat tota l'energia que necessita per viure... Ara pot prosseguir la lluita iniciada amb la mirada ben alta, sempre cap al Sol...⁹</p>				
TEMPS	ATEMPORAL ☐	PASSAT ☐	CONTEMPORANIA ☐	(QUOTIDIÀ) ☒
LLOC	IDEAL ☐		REAL ☒	
CLAU FICCIONAL	VERSEMBLANÇA EFECTE TEATRAL ☐		VERSEMBLANÇA EFECTE REAL ☒	
ELEMENTS DE LA PLÀSTICA I VISUAL ESCENOGRÀFICA	PROCEDIMENT DE CONCEPTUALITZACIÓ DEL DISPOSITIU	AL-LEGÒRIC ☐	METAFÒRIC ☒	METONÍMIC ☐
	PROCEDIMENT DE PROJECCIÓ	SIMPLIFICACIÓ ☒		SÍNTESI ☐
	NIVELL D'ANATOMIA VISUAL I PLÀSTICA DEL PROJECTE	REPRESENTATIVA - SIMBÒLICA - ABSTRACTA ☐ ☐ ☒ ☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐		
	TECNiques DE REALITZACIÓ	BIDIMENSIONAL-PICTÒRICA ☐	MIXTA ☐	TRIDIMENSIONAL ESPACIAL ☐

⁹ Vegeu: BATLLE, *Adrià Gual*, p. 463-465.

ELEMENTS BIBLIOGRÀFICS I DE L'ESTRENA	TÍTOL: <i>Misteri de dolor</i> , D'Adrià Gual				
	DATA D'ESCRITURA: 1902 DATA DE PUBLICACIÓ: 1904 DATA D'ESTRENA: 13.01.1904 ESCENÒGRAF CONSTRUCTOR: Salvador Alarma i Miquel Moragas COMPANYIA: Teatre Íntim LLOC DE L'ESTRENA: Teatre de les Arts DIRECCIÓ MUSICAL:				
ELEMENTS LITERARIS I DRAMATÚRGICS	NRE. D'ACTES:1	NRE.D'ESCENES:		NRE. DE QUADRES:	
	SINOPSI ARGUMENTAL: "L'obra recrea el desenllaç d'un triangle amorós: Mariagna, casada en segones núpcies amb Silvestre, vol maridar la seva filla Mariagneta amb el Noi Labast. Mariagneta, però, rebutja el promès que li ha buscat la mare, i Silvestre la defensa. Després de la topada entre els dos homes, padrastre i filla descobreixen que s'estimen. Mariagna els sorprèn. Sense dir-los res decideix sacrificar-se perquè ells puguin ser feliços. Desapareix de nit i mor estimbada". ¹⁰				
	TEMPS	ATEMPORAL ☐	PASSAT ☐	CONTEMPORANIA ☒	(QUOTIDIA) ☐
	LLOC	IDEAL ☐		REAL ☒	
CLAU FICCIONAL	VERSEMBLANÇA EFECTE TEATRAL ☐		VERSEMBLANÇA EFECTE REAL ☒		
ELEMENTS DE LA PLÀSTICA I VISUAL ESCENOGRÀFICA	PROCEDIMENT DE CONCEPTUALITZACIÓ DEL DISPOSITIU	AL-LEGÒRIC ☐	METAFÒRIC ☒	METONÍMIC ☐	
	PROCEDIMENT DE PROJECCIÓ	SIMPLIFICACIÓ ☐		SÍNTESI ☒	
	NIVELL D'ANATOMIA VISUAL I PLÀSTICA DEL PROJECTE	REPRESENTATIVA - SIMBÒLICA - ABSTRACTA ☐ ☐ ☐ ☒ ☒ ☐ ☐ ☐			
	TECNiques DE REALITZACIÓ	BIDIMENSIONAL-PICTÒRICA ☐	MIXTA ☒	TRIDIMENSIONAL ESPACIAL ☐	

¹⁰ Vegeu: BATLLE. "L'espai de les paraules". *Mitja vida de Modernisme*, p. 78.

3. Projectes en línia de l'escenografia del simbolisme manifest

ELEMENTS BIBLIOGRÀFICS DE L'ESTRENA	TÍTOL: <i>Nocturn, n. 3 Els Sants emigrants o la nit al desert</i> DATA D'ESCRITURA: maig-juny, 1901 DATA DE PUBLICACIÓ: inèdit			
	NRE. D'ACTES: 1	NRE. D'ESCENES:		NRE. DE QUADRES:
ELEMENTS LITERARIS I DRAMATÚRGICS	SINOPSI ARGUMENTAL: "Els sants emigrants, que tenia per escenari el desert i els personatges de Josep i Maria, en la seva fugida a Egipte". ¹¹			
	TEMPS	ATEMPORAL ☐	PASSAT ☒	CONTEMPORANIA (QUOTIDIÀ) ☐
	LLOC	IDEAL ☒		REAL ☐
	CLAU FICCIONAL	VERSEMBLANÇA EFECTE TEATRAL ☒		VERSEMBLANÇA EFECTE REAL ☐
ELEMENTS DE LA PLÀSTICA I VISUAL ESCENOGRÀFICA	PROCEDIMENT DE CONCEPTUALITZACIÓ DEL DISPOSITIU	AL·LEGÒRIC ☒	METAFÒRIC ☐	METONÍMIC ☐
	PROCEDIMENT DE MARC DE PROJECCIÓ	SIMPLIFICACIÓ ☐		SÍNTESE ☒
	NIVELL D'ANATOMIA VISUAL I PLÀSTICA DEL PROJECTE	REPRESENTATIVA - SIMBÒLICA - ABSTRACTA ☐ ☐ ☐ ☐ ☒ ☐ ☐ ☐		
	TECNiques DE REALITZACIÓ	BIDIMENSIONAL-PICTÒRICA ☐	MIXTA ☐	TRIDIMENSIONAL ESPACIAL ☐

¹¹ GUAL, *Memòries*, p. 131.

ELEMENTS BIBLIOGRÀFICS I DE L'ESTRENA	TÍTOL: <i>Oidípous tyrannos (Èdip rei)</i> , de Sòfocles DATA D'ESCRITURA: Traducció d'Eugeni d'Ors, Carles Capdevila, Jaume Pahissa i Xavier Viura, assistits per Josep Pujol i Brull DATA DE PUBLICACIÓ: DATA D'ESTRENA: 10.13.1903 ESCENÒGRAF CONSTRUCTOR: Salvador Alarma i Moragas COMPANYIA: Teatre Íntim LLOC DE L'ESTRENA: Teatre Novetats ACOMPANYAMENT MUSICAL: Jaume Pahissa					
	NRE. D'ACTES:		NRE. D'ESCENES:		NRE. DE QUADRES:	
ELEMENTS LITERARIS I DRAMATÚRGICS	SINOPSI ARGUMENTAL: Èdip, rei de Tebes a Bòcia, està decidit a extirpar la causa de la pesta que turmenta la seva ciutat. L'oracle diu que la ciutat està contaminada per haver quedat impune la mort del seu vell rei Laio: s'ha de buscar el culpable. Èdip sospita del seu cunyat, el qual, quan és interrogat, es nega a contestar i imputa l'assassinat a Èdip. Iocasta dona final a aquesta situació, ella havia estat dona de Laio i s'ha casat en segones núpcies amb Èdip. L'esposa incita Èdip a no escoltar cap més oracle, ni profeta: també Déu havia dit a Laio que moriria en mans del seu fill i en canvi l'únic fill de Laio va morir només néixer. El mateix Èdip, però, havia tingut un oracle segons el qual ell hauria de donar mort al seu pare i casar-se amb la seva mare. Llavors, precisament, arriba la notícia que Polibi, pare d'Èdip, ha mort a Corint. Un vell esclau de la casa de Laio, però, descobreix la veritat: que Èdip rei és fill de Laio, el qual el va deixar a la muntanya de Citeró, perquè morís, allí el va recollir Polibi, que el va adoptar com el seu fill. Èdip en sentir les paraules de Polibi, es treu els ulls amb les agulles del seu mantó. Iocasta s'estrangula. Creont és elegit rei. ¹²					
	TEMPS	ATEMPORAL ☒	PASSAT ☐	CONTEMPORANIA ☐	(QUOTIDIA) ☐	
	LLOC	IDEAL ☒		REAL ☐		
	CLAU FICCIONAL	VERSEMBLANÇA EFECTE TEATRAL ☒		VERSEMBLANÇA EFECTE REAL ☐		
ELEMENTS DE LA PLÀSTICA I VISUAL ESCENOGRÀFICA	PROCEDIMENT DE CONCEPTUALITZACIÓ DEL DISPOSITIU	AL-LEGÒRIC ☐	METAFÒRIC ☒	METONÍMIC ☐		
	PROCEDIMENT DE PROJECCIÓ	SIMPLIFICACIÓ ☐		SÍNTESI ☒		
	ANATOMIA VISUAL I PLÀSTICA DEL PROJECTE	REPRESENTATIVA - SIMBÒLICA - ABSTRACTA ☐ ☐ ☐ ☒ ☒ ☐ ☐ ☐ ☐				
	TECNiques DE REALITZACIÓ	BIDIMENSIONAL-PICTÒRICA ☐	MIXTA ☐		TRIDIMENSIONAL ESPACIAL ☒	

¹² Vegeu: BOMPIANI, Valentino (editor). *Diccionario Literario de obras y personajes de todos los tiempos y todos los países*, vol. IV, p. 357-367.

LELEMENTS BIBLIOGRÀFICS I DE L'ESTRENA	TÍTOL: <i>A Midsummer Night's Dream (Somni d'una nit d'estiu)</i> , de William Shakespeare DATA D'ESCRITURA: Traducció Josep Carner i música de Jaume Pahissa DATA DE PUBLICACIÓ: 1908 DATA D'ESTRENA: 17.10.1908 ESCENÒGRAF CONSTRUCTOR: Salvador Alarma COMPANYIA: Nova Empresa de Teatre Català LLOC DE L'ESTRENA: Teatre Novetats				
	NRE. D'ACTES: 5	NRE. D'ESCENES:	NRE. DE QUADRES:		
ELEMENTS LITERARIS I DRAMATÚRGICS	SINOPSI ARGUMENTAL: Hèrmia es nega a casar-se amb Demetri, tal com l'obliga Egeu, el seu pare, perquè ella estima Lisandre, al mateix temps que Demetri és estimat per la seva amiga Helena, i a qui ha abandonat Hèrmia. Segons la llei d'Atenes, el duc Teseu dona a Hèrmia quatre dies de temps perquè obeeixi la voluntat paterna, si no ho fa, transcorregudes aquestes jornades, haurà de morir. Hèrmia i Lisandre acorden abandonar Atenes secretament i casar-se a on la llei no els pugui afectar, i per trobar-se queden al bosc als afores de la ciutat. Hèrmia revela el seu pla a Helena, que informa Demetri; de manera que els quatre joves es troben al bosc aquella nit. Oberon i Titània, rei i reina de les fades, que habiten al bosc, han renyit per causa d'un patge. Oberon demana al follet Puck, símbol de l'amor voluble, que li proporcionï una flor màgica de la qual s'obté un filtre que, posat en els ulls de Titània mentre dormi, farà que s'enamori del primer que veurà quan es desperti. Oberon escolta al bosc Demetri renyant Helena que el persegueix, i desitjós de reconciliar-los ordena Puck que vessi una mica de filtre als ulls de Demetri quan estigui a prop d'Helena. Puck, però, prenent Lisandre per Demetri, vessa en ell la substància i com que Helena és la primera que mira en despertar-se, és a ella qui li declararà el seu amor. Però no aconsegueix res més que irritar-la, ja que ella es pensa que Lisandre se'n riu. Oberon, quan descobreix l'error de Puck, també vessa el filtre als ulls de Demetri; a partir d'aquest moment seran tots dos els que festejaran a Helena. Llavors, les dues noies es barallaran i els dos homes es desafiaran per Helena. Mentrestant, Oberon ha posat la substància als ulls de Titània, la qual, en despertar, troba al seu costat un artesà teixidor, Botton, amb un cap d'ase en lloc del seu: Botton forma part d'un grup de comedians aficionats que estan assajant al bosc un drama per festejar les noces del duc. Titània, en despertar, s'enamora de Botton. Oberon aconsegueix recuperar el patge. Compadint Titània li fregarà els ulls amb una herba que l'alliberarà de l'encant. Puck, per ordres d'Oberon, reuneix els humans al bosc i quan són adormits junts també els posa l'herba que desfà l'encanteri. En despertar, tornen al tenir els amors d'abans. Els joves fugitius són perdonats per Teseu i Egeu. Les parelles es casen segons els seus desigs. Per acabar l'obra a forma d'epileg, els artesans escenifiquen de forma grotesca per a les noces de Teseu i Hipòlita unes escenes sobre la fugida dels joves amants. ¹³				
	TEMPS	ATEMPORAL ☒	PASSAT ☒	CONTEMPORANIA ☐	(QUOTIDIA) ☐
	LLOC	IDEAL ☒		REAL ☐	
	CLAU FICCIONAL	VERSEMBLANÇA EFECTE TEATRAL ☒		VERSEMBLANÇA EFECTE REAL ☐	

¹³ Vegeu: BOMPIANI, Valentino (editor). *Diccionario Literario de obras y personajes de todos los tiempos y todos los países*, vol. IX, p. 840-842.

ELEMENTS DE LA PLÀSTICA I VISUAL ESCENOGRÀFICA	PROCEDIMENT DE CONCEPTUALITZACIÓ DEL DISPOSITIU	AL·LEGÒRIC ☒	METAFÒRIC ☒	METONÍMIC ☐	
	PROCEDIMENT DE MARC DE PROJECCIÓ	SIMPLIFICACIÓ ☐		SÍNTESI ☒	
	ANATOMIA VISUAL I PLÀSTICA DEL PROJECTE	REPRESENTATIVA - SIMBÒLICA - ABSTRACTA			
		☐	☐	☐	☐
TECNiques DE REALITZACIÓ	BIDIMENSIONAL-PICTÒRICA ☐	MIXTA ☒	TRIDIMENSIONAL ESPACIAL ☐		

ELEMENTS BIBLIOGRÀFICS	TÍTOL: <i>Don Joan</i> , d'Adrià Gual (inèdit) DATA D'ESCRITURA: 1908		
	NRE. D'ACTES: 3	NRE. D'ESCENES: 10-12	NRE. DE QUADRES:
ELEMENTS LITERARIS I DRAMATÚRGICS	SINOPSI ARGUMENTAL ¹⁴ : Episodi primer. Visió I: "Acabant la bandera". Escena a la porxada de Can Plàcid. És principis d'estiu i les noies del poble de Vallderes estan acabant de cosir la el bandó per a la celebració i ofrena a Sant Joan de Comes. És una tarda de juny a la plaça, llum i somriures. Marió, però, apartada, està trista i amb la mirada absent. Visió II: "La revelació". A la rectoria de Vallderes, Marió, que porta una carta al rector, té la primera visió personificada en un personatge que surt d'entre els llibres de la biblioteca. Després de l'ensurt, Marió estableix un diàleg amb Lletramorta, el qual, finalment, ofereix a la noia un llibre sobre l'amor: <i>Don Joan</i> . Marió fuig corrents amb el llibre plena d'una explosió de joia. Visió III: "L'encís comença". Marió, a la seva cambra, assegurant-se que no la veu ningú, mig d'amagat i ansiosa de suggestió, comença a llegir el llibre: "Evocació,...no...cançó de Don Joan, [...] Els homes s'esveren,... El rapte ... La nau de l'amor,... Ah! El primer bes,... La possessió complerta..". ¹⁵ La Ventura la disturba i li transmet la preocupació del pare i en Joan, el promès, pel seu estat i aparença trista. Ella s'explica dient que a la Vila estava enyorada de tots ells. Davant la pregunta de Ventura de com està la relació entre ella i Joan, Marió es queixa de la manca de diàleg i conversa. Ventura marxa i Marió reprèn la lectura, progressivament intens soroll de vent s'incorpora a l'acció, és la figureta de la nau de vidre de sobre el moble, que simbolitza l'excitació en la lectura i l'imaginari de Marió i apareix la figura de Don Joan: "el vent fuetaja les portes i rondina, més i més. Ella es passa la mà pel front, sos cavells a penes lligats es rendeixen en desordre i llisquen damunt ses mig espatlles. Guaita la nau de vidre, neguitosa [...] diu: Don Joan,...Don Joan! El vent obra bruscament la finestra del fons, ella hi corre atordida: el llum s'apaga i una claror de celestia il·lumina feblement la cambra. Quan ha tret el cap a la finestra i es decideix a tornar prop la calaixera en passar davant la porta, troba embolcallat amb la majestat d'un adorat fantasma el gran Don Joan amb son mantell vermell i les plomes i la testa, seguit de Corre-cames, que arripit com un farcell espera mig amagat darrera el llit. Ella, en adonar-se de l'adorat fantasma, es posa el llibre prop del cor i s'esvaeix dolçament. Aleshores Don Joan la pren en sos braços i fuig per la mateixa porta per ont ha entrat. Correcames amb aire resignat va darrera d'ells. El vent segueix rondinant. Don Joan...Don Joan..". ¹⁶		
	Episodi segon. Visió IV: "A les portes dels dominis de Don Joan". L'escena es desenvolupa davant la porta de l'alta muralla dels dominis de Don Joan. És l'àmbit de		

¹⁴ Es presenta una sinopsi prou detallada per contextualitzar adequadament l'anàlisi del projecte escenogràfic i a causa també del caràcter inèdit del text dramàtic.

¹⁵ Els subratllats són de l'autor. Vegeu GUAL, Adrià. *Don Joan*. Drama en tres actes. Original autògraf. 191 fs. 230 x 165. Ms. MCDLXXXIII, també: GUAL, Adrià. *Don Joan*. Còpia a màquina original. 190 fs. 220 x 185. Amb esmenes i pàgines originals autògrafes. Arxiu Gual. Ms. MCDLXXIX-2: p. 37.

¹⁶ *Ibidem*, p. 50-51.

l'ideal, els personatges el Gran Balda, el Punxaferro, en Gravafort i l'Escampaboires, estableixen un diàleg inquiet i neguitós, estrident. Mentrestant Don Joan intenta convèncer Marió de restar amb ell. Visió V: *La recepció*. Ara l'escenificació esdevé en els espais interiors de la muralla; els personatges fantàstics i Marió arriben a l'esplanada on s'aixeca una "fontassa tota d'or, monument que en esborrajada composició de figures nues, representa el triomf de l'amor".¹⁷ L'ambient, tot ell deixa, però, pressentir freds fatals irremeiables, com prevenint d'un desengany, d'un abandó, d'una manca d'esperit, d'una rutina. I es comencen a fer els preparatius per celebrar la comunió amorosa de Marió i Don Joan. Ella és vestida per a l'ocasió i acompanyada de personatges flor simbolitzades: la Violeta, la Gardènia..., les quals com Don Joan intenten seduir-la i fer-la oblidar el seu origen. Visió VI: "La selva rosada". Arriba l'Escampaboires i fa fora les flors, llavors arriba Don Joan i Marió el mira extasiada, ell orgullós es mira al mirall que li ofereixen els seus. Tothom marxa sota el senyal de Don Joan menys la noia Marió, que resta expectant per "la bellesa del conqueridor". Comença el ritual de seducció de Don Joan; ella, però, el rebutja, no sap què li passa i expressa la seva desconfiança vers les sensacions que pressionen els seus sentits. Don Joan li fa un petó: (Marió): "-Vostre besar, senyor, m'ha fet tornar com els jardins en temps de florida".¹⁸ Juguen i Don Joan li pregunta: "-M'estimes?". Marió li diu que sí i la convida a l'illa de l'amor. Marxen i apareixen les personatges flors renegant contra l'enganyós Don Joan, continuen: "-Traïdor! -Traïdor, Ah, malaurada!... Miserable mil cops! L'infern el colgui". Visió VII: *El barco de vidre*. Marió és portada per Don Joan a través de les coves fins a trobar el vaixell que els conduirà a l'illa de l'amor, durant aquest viatge homes i dones exclamen contra l'heroi: "traïdor!, aquesta dona no et pertany!". A la fi arriben a la mar, "però els perills no s'han pas fos. Tot sembla pendre caires de salvació, però més enganyosa és la mateixa perdició sense remei". Altres homes els tornen a seguir i Don Joan s'hi enfronta i mata els que volen prendre-li Marió. Finalment, arriben al mar: "I que bé s'hi respira", diu Marió. Això ho hauria dit triomfalment en el mateix moment en què les boires del fons es desfan a poc a poc i deixen veure el vaixell de vidre que la Marió tenia en la seva cambra, però gran com els de debò de bo, brillant, tot ell i guarnit de banderoles lleugeres i gasses fines. En veure'l, Marió cau de genolls i exclama, més que mai fora de si: Què veig? -Què veus? (cada cop més excitada) Don Joan! El meu vaixell de vidre!. Don Joan (prenent-la entre els braços). Avant, amor, avant".¹⁹ **Episodi tercer**. Visió VIII: "Oh! Les veus amagades. L'illa de l'amor. Marió ha perdut la bella flama que la mantenia, i ara la seva bellesa apareix com un degotall glaçat".²⁰ En aquesta visió, unes donzelles al·legòriques de la consciència i els records, amb una aparença semblant a Marió, fan recuperar a l'heroïna la pròpia consciència del valor del que ha abandonat a Vallderes i gràcies a la invocació a Santa Maria l'escena s'acaba amb el so de les campanes del poble i el retorn de Marió al pla de la realitat. L'escena Visió IX: "Tocant vetlla". Joan, el promès de Marió és qui toca les campanes quan "se'n despenya el Déu Cupido, molt embolicat amb un mantell brodat d'estrelles i portant un farcellet mal lligat a l'esquena, Joan en veure l'hoste inesperat, que de primer moment no coneix deixa anar sobtadament la corda i resta atordit mirant-se'l sense gosar o endevines ofert a la passió?".²¹

¹⁷ *Ibidem*, p. 67-68.

¹⁸ *Ibidem*, p. 104.

¹⁹ *Ibidem*, p. 106.

²⁰ *Ibidem*, p. 115.

²¹ *Ibidem*, p. 143-144.

<p>Cupido reclama a Joan que maduri i s'esforci a expressar i comunicar el seu amor per Marió, que la noia ha vist món i desitja proves del sentiment: "No veus en els seus ulls la llum [...] que pregona incessant la fam d'amor i vol de la paraula benaurada fer-ne preludi d'infinit besar? No tremola son llavi roig de poma i son esperit lleuger com una ploma". Finalment, Joan davant la insistència de Cupido, pren forces i decideix lluitar per l'amor de Marió. Visió X: <i>La font de l'amor</i>. Els nois i les noies van cap a la font, rient i cantant. A l'escena les fogueres simbolitzen l'alegria i la joventut. Els nois busquen les noies, elles, fent-se les vergonyoses, però al mateix temps jugant, se'ls treuen de sobre. Marió, altre cop trista i decaiguda, absent, arriba a l'escena i darrera seu Joan amb el mantó i el barret posats i es dirigeix a ella: "[...] Saps Marió?, per les sentors d'aquesta nit; per tantes resplendors com llença el món tot enrogit, ara que et troba amb aquest llibre rem al pit i esquivar-te'm no goses, voldria dir-te coses que se del cert que mai te les he dit [...]"²². Aquest és doncs, el moment en què Joan expressa l'amor per Marió i aquesta es veu sorpresa agradablement en descobrir que el que semblava Don Joan, per la indumentària, és realment Joan: "[...] -Parles tan clar, tan bell, com mai no he sentit parlar ningú. Tos hàbits són aquests? -Si. (Marió continua): -I ton capell (tocant-li el capell i el mantell). Digues-m'ho cert, ets ben bé tu? I així de sobte ...oh! que em fa estrany, bon Déu, bon Déu! El sento tan company i tan a prop de tot el meu [...]". La realitat supera finalment l'ideal i Marió accepta i reconeix la vida com un "enfilall de coses, clares, senzilles i en el cor recloses disposant de la vida en el més enllà".</p>				
TEMPS	ATEMPORAL ☒	PASSAT ☐	CONTEMPORANIA ☒	(QUOTIDIÀ) ☐
LLOC	IDEAL ☒		REAL ☒	
CLAU FICCIONAL	VERSEMBLANÇA EFECTE TEATRAL ☒		VERSEMBLANÇA EFECTE REAL ☒	
ELEMENTS DE LA PLÀSTICA I VISUAL ESCENOGRÀFICA	PROCEDIMENT DE CONCEPTUALITZACIÓ DEL DISPOSITIU	AL-LEGÒRIC ☒	METAFÒRIC ☒	METONÍMIC ☐
	PROCEDIMENT DE PROJECCIÓ	SIMPLIFICACIÓ ☒		SÍNTESI ☒
	ANATOMIA VISUAL I PLÀSTICA DEL PROJECTE	REPRESENTATIVA - SIMBÒLICA - ABSTRACTA ☐ ☐ ☐ ☐ ☒ ☐ ☐ ☐		
	TECNiques DE REALITZACIÓ	BIDIMENSIONAL-PICTÒRICA ☐	MIXTA ☐	TRIDIMENSIONAL ESPACIAL ☐

²² *Ibidem*, p. 166.